

משוה מלחמה פרק שמיני סוטה

מג.

עין משפט גזר מצוה

ג א מיי פ"ו מהל' מלכס
 ד ב מיי סג עין קכ:
 ה ג מיי סג הל"ו:
 ו ד מיי סג הל"ו:
 ז ה מיי סג הל"ו:
 ח ז מיי סג הל"ו:
 ט ח מיי סג הל"ו:
 י ט מיי סג הל"ו:
 יא י ב מיי סג הל"ו:
 יב ל מיי סג הל"ו:

תורה אור השלם

- וְיִשְׁלַח אֹתָם מִשָּׁה אֶלֶף לַמִּשָּׁה לְצַבָּא אֹתָם וְאֵת פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן לְצַבָּא וְיַבִּיל הַקֹּדֶשׁ הַתְּרוּעָה הַתְּרוּעָה בַּיָּד: במדבר לא ו
- וְהַקְדָּנִים מִכִּרּוּ אֹתוֹ אֶל מִצְרַיִם לַפְּטוּיָר קָרִים פְּרַעַה שֶׁר הַתְּבֻדִים:
- וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאל לֹא לְאִשָּׁה וְתָלַד לוֹ אֵת פִּינְחָס אֶלֶף רֶאשֵׁי אַבּוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפּוֹתָם: שמות ו כה
- וְדַבְרֵי הַשְּׁטָרִים אֵל הָעָם לְאָמַר מִי הָאִישׁ יֵצֵא מִבֵּית חַדְשׁ וְלֹא יִשָּׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִתְקַבֵּל: דברים כ ה
- וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע אֶת־הָאֵשׁ בְּרֵם וְלֹא חִלְלוּ יֵלְךָ וְיִשָּׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִתְקַלֵּב: דברים כ ו
- וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אֲרַשׁ אִשָּׁה וְלֹא לָקְחוֹ יֵלְךָ וְיִשָּׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִתְקַלֵּב: דברים כ ז
- כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וְלֹא יֵצֵא בְּצַבָּא וְיָעֵבֵר עָלָיו לְכָל דָּבָר נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אֲחֵת וְשָׂפָח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח: דברים כד ה
- וְסֹפֵר הַשְּׁטָרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם וְאָמַר מִי יֵצֵא מִבֵּיתוֹ וְלֹא יִשָּׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יָמָס אֶת לֶבֶב אֹהֶיו בְּלִבָּבוֹ: דברים כ ח

לבינים נשרון. מקום הוא ששמו שרון ואין הקרקע יפה לבינים ולא היא דבר קיימא שפעמיים נריך לחדשה נשבע שנים: והלו שאין זוין ממקומן. דהנך דלעיל הולכין עד לספר ושם שומעין דברי כהן וחוזרין מן המערכה לארץ ישראל ואינם חוזרין לבינים אלא עוסקין בסיפוק מים ומזון והולכי מלחמה ואלו אין זוין ממקומן אפילו ללכת עד הספר ולשוב ע"פ כהן: הצונה זין וחנכו. ולא דר צו עדיין שנה: ביום הנוטע כרם וחיללו. ועדיין לא עברה שנה רביעית עליו שלימה: נקי יהיה לניסו. נשציל צימו: ישיה. רבייה הוא. הוספיך לך יהיה אחרת להיות כו: גמ' יכול דברים של עלמן. יכול שהדברים הללו שהם אורמים מי האיש אשר צנה וגו' של עלמן הן ולא היה כהן אומןן אלא השוטרים: ס"ל ויספו השוטרים. לדבר אל העם ואמרו מי האיש וגו'. ויספו משמע שדבר זה הם מוספים משלהם: כתי דברים של עלמן אמור. שהדבר זה לדבר הן מוספין על של כהן מדעת השתא גבי נטע וגבי אירס אשה לא כתי ויספו והכא כתי ויספו ש"מ עד הנה דברי כהן ואת זו הן מוספין: הא מה אני מקיים ודברו השוטרים. צנה ונטע ואירס: דברי משוח מלחמה הסכוכ מדבר. שהכהן אומר והשוטרים משמיעין אותן: מונגש עד ודברו. דהיינו שמע ישראל אתם קרבים וגו' עד להושע אתכם: מי האיש. ריבויא הוא דמלי למיכתב מי אשר צנה. ומללא כתיב אשר צית צנה דרוש ציה צנה מ"מ. והאי דכתיב צית למעוטי צית שער אכסדרה ומרפסת שהם עשויים לדריסת רגל ולא ראויס לדור בהם: צים שער. צית כניסת שער החצר להסמופך עם שומר הפתח: ולא חנכו. מללא כתיב (ו) חנך הן מיעוטא חנכו לזה ולא לחצר פרט לגזול צית: כרבי יוסי הגלילי דמתני' (ט): מעצירות

היה חוזר רבי יהודה אומר אף הבונה בית לא היה חוזר אלא היה חוזר א"ל שאין זוין ממקומן בנה בית וחנכו נטע כרם וחללו הנושא את ארוסתו הבונם את יבמתו שנא' ונקי יהיה לביתו שנה אחת לביתו זה ביתו יהיה זה כרמו ושמה את אשתו זו אשתו אשר לקח להביא את יבמתו א"ל מספיקין (להם) מים ומזון ואין מתקנין את הדרכים: גמ' תנו רבנן ודברו השוטרים דברים של עצמן כשהוא אומר ויספו השוטרים הרי דברים של עצמן אמור הא מה אני מקיים ודברו השוטרים בדברי משוה מלחמה הכתוב מדבר הא כיצד כהן מדבר ושומר משמיע תני חדא כהן מדבר ושומר משמיע ותניא אידך כהן מדבר ושומר משמיע אמר אביי הא כיצד מונגש ועד ודברו כהן מדבר וכהן משמיע מדבר עד ויספו כהן מדבר ושומר משמיע מוספו ואילך שומר מדבר ושומר משמיע: מי האיש אשר בנה בית חדש כו: תנו רבנן אשר בנה אין לי אלא אשר בנה לקח וירש וניתן לו במתנה מנין ת"ל מי האיש אשר בנה בית אין לי אלא אשר בנה בית התבן ובית הבקר ובית העצים ובית האוצרות ת"ל אשר בנה מכל מקום יכול שאני מרבה אף הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת תלמוד לומר בית מה בית הראוי לדירה אף כל הראוי לדירה ר' אליעזר בן יעקב אומר בית כמשמעו לא חנך ולא חנכו לפרט לגזול לימא דלא כרבי יוסי הגלילי דאי רבי יוסי הגלילי הא אמר ורך הלבב זה המתירא מעבירות

שפיטפט. וזלול וכבש אותו ולא חשצו: והלא שצטים מצוים אום. כדאמרין באלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פב:): לפיכך הולכין ליחסו שם פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן: סרי פטי. מללא כתיב פוטאל: מתני' צים האוצרות. לאורז יין שמן ומצואה: ואחד הנוקת. צית צווי שהרי אללו הוא חדש. ובגמרא מרבינן ליה מקרא: חמשה אינוני מאלל. דזהכי הוי כרסו שמים כנגד שמים ואמת יולאה זכב: קזה

ואפילו מה' מינין. מנטרפין: (ט) חיללו. צנתת הרביעית לנטיעתו שחלל את הפירות צמעות כדרך מעשר שני ומעלה את המעות לירושלים ואוכלן כדכתיב (ויקרא טו) קדש הלולים וגמר קדש קדש ממעשר: ה"ג כל אלו שומעין דברי כהן מערכי מלחמה וחוזרין. כמו שומעין דברי מערכי מלחמה של כהן כלומר שהכהן אומר להן: סרק. כגון ארזים ושקמים שאינן עץ פרי: והמחזיר גרושפו. ואירסה אינו חוזר שאינה חדשה לו וקרא אשה חדשה קפיד כדכתיב כי יקח איש אשה חדשה (דברים נד): אלמנה. ואירסה כהן גדול אינו חוזר נשצילה דלימעוט מולא לקה"ם מללא כתיב ולא לקח: על מנוגש. סמרו ונאלו צנמה ראשונה אינו חוזר ללא חדש הוא החילול ולא חידש להוספי עליו ואפילו אללו אינו חדש וגרע מהלוקח והיורש: אף הצונה צים

שומעין דברי כהן מערכי מלחמה וחוזרין ומספקין מים ומזון ומתקנין את הדרכים ואלו שאינן חוזרין הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת הנוטע ארבע אילני מאכל וחמשה אילני סרק המחזיר את גרושתו אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממורת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר וכהן אומר אף הבונה בית על מכונני לא היה חוזר ר' אליעזר אומר אף הבונה בית לבינים בשרון לא היה חוזר א"ל שאין זוין ממקומן בנה בית וחנכו נטע כרם וחללו הנושא את ארוסתו הבונם את יבמתו שנא' ונקי יהיה לביתו שנה אחת לביתו זה ביתו יהיה זה כרמו ושמה את אשתו זו אשתו אשר לקח להביא את יבמתו א"ל מספיקין (להם) מים ומזון ואין מתקנין את הדרכים: גמ' תנו רבנן ודברו השוטרים דברים של עצמן כשהוא אומר ויספו השוטרים הרי דברים של עצמן אמור הא מה אני מקיים ודברו השוטרים בדברי משוה מלחמה הכתוב מדבר הא כיצד כהן מדבר ושומר משמיע תני חדא כהן מדבר ושומר משמיע ותניא אידך כהן מדבר ושומר משמיע אמר אביי הא כיצד מונגש ועד ודברו כהן מדבר וכהן משמיע מדבר עד ויספו כהן מדבר ושומר משמיע מוספו ואילך שומר מדבר ושומר משמיע: מי האיש אשר בנה בית חדש כו: תנו רבנן אשר בנה אין לי אלא אשר בנה לקח וירש וניתן לו במתנה מנין ת"ל מי האיש אשר בנה בית אין לי אלא אשר בנה בית התבן ובית הבקר ובית העצים ובית האוצרות ת"ל אשר בנה מכל מקום יכול שאני מרבה אף הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת תלמוד לומר בית מה בית הראוי לדירה אף כל הראוי לדירה ר' אליעזר בן יעקב אומר בית כמשמעו לא חנך ולא חנכו לפרט לגזול לימא דלא כרבי יוסי הגלילי דאי רבי יוסי הגלילי הא אמר ורך הלבב זה המתירא מעבירות

(א) צ"ב קט: (פסוקים דף כג:);
 (ב) נטעות הדפוס וכן
 נמשנה ליתא, (א) [לקמן
 מד., (ד) ס"ח מש צב
 (ה) [נמנדר מה], (ו) וכלאס
 פ"ד מ"יון, (ז) [דברים כ],
 (ח) [לקמן מד., (ט) [לקמן
 מד.].

הגהות הב"ח
 (א) במשנה כל אלו שומעין
 כ"ל ויבנת ואלו נמחק:
 (ב) רש"י ד"ה ואפילו וכו'
 מנטרפין סק"ד ואח"כ
 מ"ה ולא חיללו וכו'
 שמחלל את הפירות:
 (ג) ד"ה ולא וכו' כתיב
 ולא חק:

מוסף רש"י
 שפטם אבי אמר. יתרו,
 דלעזר אזי פנחס לקח
 מבנות יתרו, דכתיב ואלעזר
 בן אהרן לקח לו מבנות
 פוטאל לו לאשה, ונפרש
 באגדה פוטאל זה יתרו
 שפיתס עגלים לעבודת
 כוכבים (סנהדרין פב.).
 אחד הבונה ואחד
 הלוקח ואחד היורש.
 וכן וכן הפנאים בכל מקום
 דהיא דפשיטא ליה חנא
 ברישא ואחיו השני שנה
 להשמיענו שהוא שזה לו
 הוא שונה אחיו (סוכה
 כ.).